

GS-Voorstel

Besluitnummer

PZH-2026-892363115

DOS-2026-0000150

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde

Staten

16 juni 2026

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Afsprakenkader aanvalsplan Grutto

Advies

1. Aan te gaan het Afsprakenkader Aanvalsplan Grutto, waarin de provincies Friesland, Gelderland, Groningen, Noord-Holland, Overijssel, Utrecht en Zuid-Holland en het Ministerie van LNV afspraken maken over de volledige uitvoering van het Aanvalsplan Grutto.
2. De commissaris van de Koning toestemming te verlenen de ondertekening van het Afsprakenkader Aanvalsplan Grutto op te dragen aan A. Bonte, gedeputeerde Natuur.
3. Vast te stellen de GS-brief aan PS waarmee Provinciale Staten worden geïnformeerd over het Afsprakenkader Aanvalsplan Grutto.
4. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het Besluit tot instemming met het Afsprakenkader Aanvalsplan Grutto.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:

- In de brief aan Provinciale Staten wijzigingen van ondergeschikt belang door te voeren.

Bijlagen

- Machtigingsformulier CdK artikel 59a Provinciewet - Afsprakenkader Aanvalsplan grutto
- Afsprakenkader Aanvalsplan Grutto

Toelichting voor het College

In het Bestuurlijk Overleg Natuur van 8 december 2025 hebben de toenmalig staatssecretaris van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) en de provincies in een intentieverklaring onderschreven dat de noodzakelijke maatregelen voor de grutto in de gebieden van Aanvalsplan Grutto met voorrang, in samenhang, versneld en geborgd worden uitgevoerd. Het voorliggende afsprakenkader maakt dit concreet.

Het voornemen is om het Afsprakenkader in het Bestuurlijk Overleg Natuur van 18 juni aanstaande te bekrachtigen en voor de zomer te ondertekenen door de minister van LVVN en de Aanvalsplan Gruttoprovincies. Het afsprakenkader is daarom ter besluitvorming voorgelegd aan de BAC-LG (Bestuurlijke Advies Commissie Landelijk Gebied) ter voorbereiding van het Bestuurlijk Overleg Natuur van 18 juni.

Voor het Rijk is dit afsprakenkader een belangrijk onderdeel van de nadere reactie op het MROA (met reden omkleed advies) in de infractieprocedure grutto aan de Europese Commissie. Deze reactie dient voor de zomer verzonden te worden.

In de oplegnotitie Afsprakenkader Aanvalsplan Grutto voor BAC-LG zijn kanttekeningen en risico's aangegeven, samengevat:

1. Financieel:

- Het risico dat er onvoldoende financiële middelen beschikbaar zullen komen om het Aanvalsplan in zijn volle breedte te realiseren, is beheerst doordat de inspanningsverplichting voor de provincies onder voorbehoud is dat het Ministerie van LVVN middelen beschikbaar stelt.
- Het niet voor de zomer ondertekenen van het Afsprakenkader kan tot gevolg hebben dat de inbreukprocedure Grutto door de Europese Commissie naar het Hof gebracht wordt. Dit kan leiden tot een juridische procedure en een dwangsom en boete vanuit de EU. De financiële verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij het Rijk. Als deze kosten verhaald worden op budget bedoeld voor bijvoorbeeld het ANB, dan kan dit indirect wel gevolgen hebben voor provincies. Het risico hierop is nog onbekend.

2. Juridisch:

- De verplichtingen in dit afsprakenkader betreffen inspanningsverplichtingen tussen het Ministerie van LVVN en de Aanvalsplan Gruttoprovincies. Deze zijn bindend maar niet juridisch afdwingbaar.
- Het niet voor de zomer ondertekenen van het Afsprakenkader kan tot gevolg hebben dat de inbreukprocedure Grutto door de Europese Commissie naar het Hof gebracht wordt. Dit kan mogelijk leiden tot het moeten aanwijzen van nieuwe Vogelrichtlijn gebieden voor de Grutto door het Rijk.

3. Haalbaarheid:

- Realisatie van het Aanvalsplan Grutto is, naast financiële middelen, mede afhankelijk van het beschikbaar komen van instrumenten en vrijwillige deelname door agrariërs.
- Hoewel eerder wel toegezegd, is het niet gelukt om afspraken te maken over het op korte termijn beschikbaar komen van het instrument langjarige contracten. In het afsprakenkader is opgenomen dat het ministerie en provincies dit instrument uitwerken zodat het gericht kan worden ingezet met ingang van de nieuwe periode van het Europese Gemeenschappelijke Landbouw Beleid (GLB). Er wordt vooruitlopend daarop door de Minister gezocht naar financiering om al eerder een start te kunnen maken.

4. Strategisch/bestuurlijk

- De afspraken zijn nu vastgelegd in dit afsprakenkader, echter, dit is nog onvoldoende concreet uitgewerkt om hiermee nu aan de slag te kunnen. Gezien de recent uitgekomen Kamerbrief en de goede samenwerking, biedt het afsprakenkader een goed begin en het vertrouwen dat gaandeweg de benodigde middelen en instrumenten daadwerkelijk beschikbaar komen. In het afsprakenkader zijn afspraken opgenomen over monitoring die borgen dat op de juiste momenten inzichtelijk is wanneer welke financiële middelen beschikbaar moeten zijn.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW : € 0,-

Programma : Ambitie 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland

Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's. De provincie gaat pas aan de gang met uitvoering als er geld komt van het Rijk.

Juridisch kader

Zie hierboven onder kopje juridisch.

- Machtiging CdK

De commissaris van de Koning wordt toestemming gevraagd om de gedeputeerde Natuur te machtigen om het Afsprakenkader te ondertekenen. Op dit moment wordt nog gezocht naar een gezamenlijk tekenmoment met de gedeputeerden van de andere Aanvalsplan Gruttoprovincies en de Minister van LVVN.

Voorafgaande besluitvorming

De Intentieverklaring Aanvalsplan Grutto is in december 2025 in IPO-verband vastgesteld. Het Afsprakenkader Aanvalsplan Grutto is op 2 juni 2026 besproken in de BAC LG ter voorbereiding op besluitvorming in de verschillende GS-vergaderingen en het BO Natuur op 18 juni.

Proces

Uitwerking van de intentieverklaring naar een afsprakenkader is uitgevoerd door het Ministerie van LNV en de Aanvalsplan Gruttoprovincies. Na instemming wordt het afsprakenkader ondertekend en door het Rijk doorgestuurd naar de Europese Commissie. Er zal de komende periode worden doorgewerkt aan de verdere uitwerking van het afsprakenkader om tot uitvoering te komen.

Participatie en rolneming

Het afsprakenkader is opgesteld door de betrokken overheden. Inmiddels is ook contact gezocht met betrokken stakeholders zoals BoerenNatuur en Vogelbescherming.

In Zuid-Holland wordt in een aantal gebieden al een aanzet gedaan om te werken aan de uitgangspunten van het Aanvalsplan Grutto. De gebieden waar dit wordt uitgevoerd zijn gekozen in overleg met de betreffende agrarische collectieven.

Communicatiestrategie

In afstemming met andere provincies en Ministerie van LNV worden communicatie-uitingen voorbereid. Mogelijk zal er een feestelijk tekenmoment georganiseerd worden. De verwachting is dat daar dan ook pers bij uitgenodigd zal worden.